

دلایل دو فوریت طرح

- ۱- بلاتکلیفی موضوع شورایاران و ظرفیت های اجتماعی معتمدین محلات در مناطق به واسطه رای دیوان عدالت اداری و برخورد سلیقه ای مناطق با موضوع.
- ۲- ضرورت تعیین تکلیف مدیریت محله با توجه به ابطال مصوبات کمیته نظامات و عدم تعیین تکلیف مصوباتی که قبلا توسط این کمیته تهیه شده بود و در حال حاضر فاقد وجاهت قانونی می باشد.
- ۳- ضرورت بازنگری در ساختار و برنامه های مدیریت محله بر اساس نگرش دوره ششم شورای اسلامی شهر تهران در راستای مسجد محوری، استفاده از ظرفیت های مختلف مشارکت در محلات، چابکسازی و یکپارچه سازی لوايح مشارکت در محلات.
- ۴- جلوگیری از موازی کاری و مداخله های غیر ضروری که متأسفانه بدون هماهنگی و اخذ دیدگاه های شورای شهر بعنوان متولی سیاست گذاری و نظارت بر مدیریت شهری توسط متولیان اجرا در حال انجام است و دغدغه های فراوانی را ایجاد کرده است.
- ۵- ساماندهی و تقویت ظرفیت مشارکت های مردمی در محلات در قالب هایی چون معتمدین، نخبگان و سازمان های مردم نهاد، بعنوان بازوهای نظارتی شورا و مدیریت محلات، بعنوان بازوی اجرایی مدیریت شهری با تکیه بر تقویت حکمروایی حلقه های میانی.

متن پیشنهادی طرح نظامنامه مشارکت محله‌ای شهروندان با مدیریت شهری

مقدمه

در راستای الزام مقرر در ماده شصت و پنجم برنامه پنج ساله سوم توسعه شهر تهران (۱۳۹۸-۱۴۰۲) ابلاغی به شماره ۱۶۰/۲۵۲۰/۳۲۰۶۱ مورخ ۱۳۹۷/۱۱/۰۲ و به منظور هماهنگی اقدامات و برنامه های شهرداری تهران در محلات شهر و ایجاد تعامل و هم‌افزایی میان نهادها و سازمان‌های دولتی، عمومی و مردمی ارائه‌کننده خدمات به شهروندان در مقیاس محله‌ای در راه ایجاد زمینه‌های مشارکت محله‌محور، نظامنامه مشارکت محله‌ای شهروندان در مدیریت شهری طبق مفاد ذیل به تصویب می‌رسد.

ماده یکم (تعاریف و اختصارات

الف) مدیریت شهری: منظور از مدیریت شهری در این نظامنامه، شورای اسلامی شهر تهران و زیرمجموعه‌های آن و شهرداری تهران اعم از حوزه‌های ستادی و اجرایی، مناطق، موسسات، سازمان‌های وابسته و شرکت‌های تابعه آن است.

ب) شهر تهران: منظور از شهر تهران، محدوده جغرافیایی تهران، ری و تجریش است که در این نظامنامه به اختصار "تهران" نامیده می‌شود.

پ) تشکل غیردولتی: منظور از تشکل غیردولتی در این نظامنامه، سازمان‌های مردم نهاد و سازمان‌های اجتماع محور است که از این پس به اختصار "تشکل" نامیده می‌شود.

ت) سازمان‌های مردم نهاد: تشکیلاتی است مردمی که برابر قوانین و مقررات موضوعه تشکیل می‌شوند و شاخصه‌های آن‌ها غیردولتی، غیرسیاسی، غیرانتفاعی، غیرتجاری و مستقل بودن است که با اهداف و وظایف و

سازماندهی مشخص که در اساسنامه آن ها تعریف شده است، در مراجع ذیربط به ثبت رسیده اند و در سطح شهر فعالیت دارند که در این نظام نامه به اختصار "سمن" گفته می شود.

ث) سازمان اجتماع محور: سازمان های اجتماع محور: ساختاری مردمی، غیردولتی، غیرانتفاعی، غیرسیاسی، غیرتجاری و مستقل است که در چارچوبی معین مبتنی بر کنش های داوطلبانه با موضوع مشخص و در سطح یک یا چند محله محدود فعالیت می کند که در این نظام نامه به اختصار "سام" نامیده می شود.

ج) محله: بخش قابل شناسایی از محدوده های شهری و یا محدوده ای ترکیب شده از کاربری های تامین کننده نیازهای ساکنان در ساختار شهر است. محله های شهری به مفهوم «واحدهای اجتماعی» حقیقی هستند که تا حدی به صورت اتفاقی و ناخودآگاه به وجود آمده اند و با گذشت زمان توانسته اند شکل و قالب ثابت و پایداری بگیرند و حریم معینی را برای خود تعریف کنند.

چ) مشارکت: فعالیت های داوطلبانه جمعی یا فردی، آزادانه، آگاهانه و اختیاری شهروندان و تشکلهای به منظور ارتقاء کیفیت زندگی در محله در ابعاد مختلف کالبدی، اجتماعی و فرهنگی در رسته های مختلف تصمیم سازی، برنامه ریزی، اجرا و دیده بانی شهری است.

ح) مدیریت محله: مجموعه نهادهای رسمی و غیر رسمی مؤثر و ذیربط اعم از بخش دولتی، عمومی، خصوصی و مردمی در محله.

د) سرای محله: مجموعه سرمایه ها، ابنیه و منابع در مقیاس محله با کاربری ارائه خدمات به شهروندان در ابعاد اجتماعی، فرهنگی، اقتصادی، رفاهی و ورزشی که از سوی شهرداری تهران و دیگر نهادها در اختیار مدیر سرای محله قرار می گیرد..

ذ) مدیر سرای محله: شخصی است که با دارا بودن صلاحیت ها و شایستگی های تعیین شده مسؤولیت راهبری سرای محله را برعهده دارد.

ماده دوم) راهبردها، سیاستها و شاخصها

۲،۱. راهبردها

الف) ارتقاء مشارکت شهروندان در فرایند بازآفرینی پایدار شهری

ب) بسط برنامه ریزی مشارکتی محله محور

پ) ارتقاء عملکرد نهادهای محله‌ای

۲,۲. سیاست‌ها

الف) افزایش نرخ مشارکت مردم در فعالیتهای محله با تأکید بر مشارکت شهروندان در مدیریت شهری

ب) تشویق ساکنان محله به مشارکت در فعالیتهای فرهنگی در مقیاس محلی

پ) تقویت مشارکت شهروندان در تصمیم‌سازی، تصمیم‌گیری، پایش و اجرای فعالیتهای و برنامه‌های محله‌ای

ت) ترویج نظام محله‌محور و رویکرد توسعه از پایین به بالا برای درک نیازها و همراهی ساکنان و شهروندان

ج) ایفای نقش صحیح شهرداری به عنوان تسهیلگر، حامی، ناظر، هدایت‌کننده و راهبر در برنامه‌های مشارکت

محلی

چ) شکل‌گیری همکاری بین نهادهای در محله

ح) افزایش سهم مشارکت سازمان‌های مردم نهاد و اجتماع محور در محله

۲,۳. شاخص‌ها

الف) توجه به نقش نخبگان محلی در مدیریت جامعه محلی

ب) توجه به نقش نهادهای عمومی و دولتی به عنوان اجزاء و مؤلفه‌های تأثیرگذار در مدیریت جامعه محلی

(بسیج، مدارس، مراکز آموزش عالی و....).

پ) توجه به نقش سازمان‌های مردم نهاد، سازمان‌های اجتماع محور و تشکلهای جهادی در مدیریت جامعه

محلی.

ت) توجه به نقش نهادهای دینی از جمله مساجد به عنوان کانون ترویج اعتقادات دینی و هیأت مذهبی به عنوان

الگویی از مشارکت مردمی در مدیریت جامعه محلی.

ث) جهت‌گیری برنامه‌های مشارکتی در راستای مشارکت و ترویج گفتمان مدیریت شهری و ارتقاء فرهنگ

شهروندی.

ج) بهره‌گیری از قالب‌های نوین نشر، توان‌افزایی و ظرفیت‌سازی فعالیتهای مشارکتی در محله

ماده سوم) ارکان

۳,۱. ستاد هماهنگی مشارکتهای محله‌ای شورای اسلامی شهر تهران

۳،۱،۱. با توجه به رأی هیأت عمومی دیوان عدالت اداری به شماره ثبت ۱۶۰/۸۴۰۶ مورخ ۱۳۹۹/۰۴/۲۸ ستاد هماهنگی شورایی ها و ملغی شدن مصوبه تشکیل انجمن های شورایی شهر تهران به شماره ابلاغ ۱۶۰/۶۹۳۵ مورخ ۱۳۷۸/۰۸/۰۹، شورای اسلامی شهر تهران، وظیفه سیاست گذاری و نظارت عالیه بر مشارکت های محله ای شهروندان در مدیریت شهری را به ستادی تحت عنوان ستاد هماهنگی مشارکت های محله ای تفویض می نماید. اعضای این ستاد که با تصویب شورا منصوب خواهند شد به شرح ذیل است:

الف: دو (۲) نفر از اعضای کمیسیون فرهنگی، اجتماعی به انتخاب و معرفی کمیسیون مذکور.
ب: پنج (۵) نفر از اعضای شورای اسلامی شهر تهران به انتخاب و معرفی سایر کمیسیون های اصلی شامل: معماری و شهرسازی؛ سلامت، محیط زیست و خدمات شهری؛ نظارت و حقوقی؛ برنامه و بودجه؛ عمران و حمل و نقل (از هر کمیسیون یک (۱) نماینده).
تبصره: رئیس این ستاد با رأی همه اعضای آن از میان اعضای منتخب کمیسیون فرهنگی اجتماعی به مدت ۲ سال انتخاب می شود.

۳،۱،۲. وظایف این ستاد به شرح ذیل است:

الف) سیاست گذاری و تعیین جهت گیری های مدیریت محلات شهر تهران
ب) تصویب آیین نامه ها، دستورالعمل ها و شیوه نامه های اجرایی مدیریت محله
پ) ارائه گزارش فعالیت هیأت امناء مدیریت محلات به شورای اسلامی شهر تهران
ت) پیگیری و اجرای برنامه ها و خط مشی های ابلاغ شده از سوی شورای شهر
ث) انتقال نظرات و طرح های پیشنهادی هیأت امنای مدیریت محلات به شورای شهر
ج) تشکیل دبیرخانه، تهیه، تصویب و دستورالعمل شرح وظایف، شیوه فعالیت آن و نحوه تعیین و فعالیت دبیر.

تبصره: جلسات ستاد حداقل هر سه ماه یک بار و با حضور پنج نفر از اعضا رسمیت داشته و تصمیمات آن با اکثریت آرای قانونی است.

۳،۲. ستاد راهبری ساماندهی مشارکت های اجتماعی در محلات شهر تهران

شهرداری تهران موظف است در راستای اجرای هر چه بهتر این نظامنامه و مصوبات شورای اسلامی شهر تهران، ستاد راهبری مشارکتهای اجتماعی را با حضور افراد ذیل تشکیل داده و با برگزاری جلسات منظم حداقل هر ماه یک بار وظایف خود را در قبال برنامه ریزی و رصد دقیق فعالیت های مدیریت محله و تدوین دستورالعمل ها و شیوه نامه های اجرایی لازم به انجام برساند:

الف) شهردار تهران (رئیس)

ب) رئیس کمیسیون فرهنگی و اجتماعی شورای اسلامی شهر تهران

پ) معاون امور اجتماعی فرهنگی (نایب رئیس)

ت) رئیس ستاد توان افزایی و حمایت از سازمان های مردم نهاد شهر تهران

ث) معاون برنامه ریزی، توسعه شهری و امور شورا

ج) رئیس دبیرخانه ستاد راهبری مرکزی ساماندهی مشارکتهای اجتماعی در محلات شهر تهران)

دبیر)

تبصره ۱) شرح دقیق وظایف و شیوه فعالیت این ستاد ظرف مدت یک ماه بعد از تصویب نظامنامه در

قالب دستورالعملی توسط شهرداری تهران تهیه به تصویب ستاد هماهنگی خواهد رسید.

تبصره ۲) ستاد راهبری می تواند از نمایندگان حوزه های اجرایی مرتبط با موضوعات و دستور جلسات

خود دعوت بعمل آورند.

۳،۳. هیأت امنای مدیریت محلات

۳،۳،۱. ترکیب:

شهرداری تهران مکلف است از طریق تعامل و هماهنگی با ذینفعان و ذی مدخلان محله ای و بدون هر

گونه توسعه تشکیلاتی و افزایش نیروی انسانی، نسبت به تشکیل هیأت امنای مدیریت محله در محلات

تهران با شرکت افراد ذیل اقدام نماید:

الف) معتمدین محلات: شش (۶) نفر از معتمدان و شخصیت های مرجع هر محله با انتخاب ستاد هماهنگی مشارکت های محله ای شورای اسلامی شهر تهران (شامل دو نفر از شخصیت های صاحب تجربه، دارای سوابق مشارکت های مردمی و تأثیرگذار، دو نفر با حداقل تحصیلات کارشناسی، حداقل یک نماینده از بانوان)

تبصره: محلات دارای بیش از سه نفر معتمد از بانوان می بایست دو نفر نماینده از بانوان معتمد در هیأت امناء عضویت داشته باشند.

ب) نماینده هیأت های مذهبی محله (یک نفر) با معرفی سازمان تبلیغات اسلامی منطقه

پ) نماینده بسیج محله (یک نفر) با معرفی ناحیه سپاه منطقه

ت) نماینده شهرداری (یک نفر) از پرسنل شهرداری ساکن محله و یا از شهروندان مورد تأیید با معرفی معاونت اجتماعی فرهنگی منطقه

ث) نماینده نخبگان محله (یک نفر) با معرفی معاونت اجتماعی فرهنگی شهرداری منطقه

ج) نماینده ائمه جماعات محله با معرفی ستاد امور مساجد

چ) نماینده سمن های فعال محله با معرفی ستاد توان افزایی و حمایت از سمن های شورای اسلامی شهر تهران

ح) نماینده سازمان های اجتماع محور (سام) محله با معرفی ستاد توان افزایی و حمایت از سمن های شورای اسلامی شهر تهران

خ) نماینده آموزش و پرورش در محله با معرفی اداره آموزش و پرورش منطقه

د) مدیر محله با معرفی هیأت امنای مدیریت محله

۳،۳،۲. وظایف:

الف) بستر سازی و فراهم نمودن زمینه های لازم در راستای جلب مشارکت نهادهای محلی و مردمی

ب) ارتباط با دستگاه های اجرایی بمنظور پیگیری مطالبات و نیازهای محله

پ) کمک به احیای هویت محله ای و افزایش حس تعلق محله ای

ت) شناسایی و احصاء معضلات موجود در محله و پیگیری جهت ارجاع به مدیریت شهری

ث) شناسایی و احصاء و اولویت‌بندی نیازها و کمبودهای فرهنگی و اجتماعی، آموزشی، بهداشتی؛ زیست محیطی، ترافیک، شهرسازی، رفاه و...

ج) ارائه طرح‌ها و پیشنهادات مشارکت محور محله‌ای

چ) همکاری با مدیریت شهری در جهت اجرای سیاست‌های کلان، مصوبات و اقدامات شورای شهر و شهرداری تهران

ح) همکاری و همیاری با سایر دستگاه‌های محله‌ای بنا به درخواست دستگاه‌ها و یا بنا به درخواست شهروندان

خ) بهره‌برداری از شبکه گسترده ارتباطی جهت افزایش ارتباط و اعتماد متقابل فی مابین مردم و شهرداری

د) نظارت بر تنظیم سند توسعه محله‌ای به همراه نیازسنجی و امکان‌سنجی اجرای فعالیت‌های متنوع شهرداری تهران در مقیاس محله‌ای

ذ) نظارت بر عملکرد، برنامه و فعالیت‌ها، درآمدها و هزینه‌های مدیرمحله

ر) بررسی، تصویب و ابلاغ برنامه و بودجه سالانه مدیریت محله

ز) همکاری در انتخاب مدیرمحله براساس دستورالعمل ابلاغی از سوی دبیرخانه ستاد راهبری

س) همکاری با مدیرمحله در جهت شناسایی ظرفیت‌ها، توانمندی و جلب مشارکت مردمی

ش) انتخاب اعضای هیأت رئیسه متشکل از دبیر، جانشین و منشی

۳،۴. مدیر سرای محله

مدیر سرای محله به عنوان رکن اجرایی در ساختار نظام مشارکت محله‌ای با نظارت مجمع مشارکت‌های اجتماعی محله با بهره‌گیری از منابع و سرمایه‌های محله‌ای از جمله اماکن، منابع و امکانات شهرداری تهران در محله و از طریق همکاری و هماهنگی کامل با شهرداری به طور خاص و سایر سازمان‌ها و نهادهای محله‌ای به طور عام، مدیریت فعالیت‌های مشارکتی و خدمات رسانی به شهروندان را در قالب ضوابط و مقررات مربوط برعهده دارد.

۳،۴،۱. وظایف مدیرمحله:

الف) مدیریت و مسئولیت اجرایی سرای محله و زیرساخت‌های محله‌ای واگذار شده از سوی شهرداری تهران و دیگر نهادها.

ب) اجرای مصوبات هیأت امناء و پاسخگویی به ایشان در حدود اختیارات طرفین.

پ) انتخاب و انتصاب مسؤولین و کارکنان سرای محله و نظارت بر عملکرد آنها (مطابق آیین نامه‌های ابلاغی)

ت) مدیریت تامین منابع مالی و پرداخت هزینه‌ها، عقد قراردادهای و تهیه و ثبت گزارشات مالی (مطابق آیین نامه ابلاغی)

ث) شناسایی، نیازسنجی و بهره‌گیری بهینه از ظرفیت‌های موجود در سطح محلات

ج) جلب مشارکت نخبگان، مشاهیر، هنرمندان، نهادهای محله‌ای (بسیج، مساجد، NGO و...) در راستای اهداف مشارکتی مدیریت محله.

چ) تلاش در راستای کاهش آسیب‌های اجتماعی در سطح محله.

ح) ایجاد بستر لازم جهت تقویت و ساماندهی بنگاه‌ها و کسب و کار محله‌ای از طریق کارآفرینی و توسعه شرکت‌های دانش بنیان

خ) تهیه گزارش عملکرد دوره‌ای، انجام مکاتبات و پاسخگویی به مراجع نظارتی معین شده (مطابق آیین نامه ابلاغی)

د) جلب مشارکت‌های مردمی و ساماندهی برنامه‌های اجتماعی و فرهنگی از طریق بکارگیری نیروهای داوطلب و استفاده از ظرفیت نخبگان

ذ) تلاش در جهت تحقق اهداف و رویکردها و برنامه‌های شهرداری تهران در مقیاس محله‌ای (حضور در جلسات هیأت امناء و سایر نهادهای ذیربط محله‌ای)

۳.۵. بازرس:

مدیر اجتماعی ناحیه مسئولیت نظارت و بازرسی مالی مدیریت محله را بر عهده دارد. وظایف و حدود اختیارات بازرس به شرح ذیل است:

۱. بررسی اسناد و مدارک مالی، تهیه و ارائه گزارش‌های نظارتی و تراز مالی براساس قوانین،

مقررات و دستورالعمل‌های مربوطه

۲. ارائه گزارش تخلفات و انحرافات احتمالی مدیریت محله به هیأت امناء

۳. بررسی تطبیق عملکردی و سیاستی براساس اهداف یک ساله محله و دستورالعمل‌های ابلاغی

ماده چهارم) دستورالعمل‌ها و اسناد تکمیلی

شهرداری تهران موظف است دستورالعمل‌های تکمیلی ذیل را حداکثر ظرف مدت چهار ماه از تاریخ ابلاغ این نظام‌نامه تهیه و به تصویب ستاد هماهنگی مشارکت‌های محله‌ای شورای اسلامی شهر تهران برساند.

۴,۱. دستورالعمل ساماندهی مشارکت محله ای با لحاظ نمودن موارد ذیل:

الف) تبیین نقش مدیریت شهری در میان دیگر عوامل و بازیگران مدیریت محله به عنوان تسهیلگر،

حامی، ناظر و هدایت‌کننده در برنامه‌های محله‌ای و چگونگی راهبری مأموریت‌ها و اهداف مدیریت

شهری در زمینه‌های توسعه محلی، فرهنگ‌سازی و ارتقاء فرهنگ شهروندی در عرصه‌های مشارکتی.

ب) تعیین هویت و ماهیت حقوقی مستقل سراهای محله با پرهیز از هر گونه توسعه تشکیلاتی و افزایش

نیروی انسانی در شهرداری تهران در عین محفوظ داشتن نقش نظارت عالی‌ه این نهاد بر نظام مشارکتی

محلات در حیطه امکانات و منابع متعلق به مدیریت شهری.

۴,۲. دستورالعمل چگونگی تعامل موثر، همکاری، مشارکت و هماهنگی سازمان‌ها و نهادهای خارج از

شهرداری در سطح محله

۴,۳. دستورالعمل چگونگی فعالیت و وظایف ستاد راهبری ساماندهی مشارکت‌های اجتماعی در محلات شهر

تهران

دستورالعمل چگونگی انتخاب اعضا و شرح وظایف هیأت امنای مدیریت محلات

۴,۴. دستورالعمل چگونگی تعیین مدیران سرای محلات و حدود وظایف و اختیارات وی

۴,۵. دستورالعمل تعیین ساختار داخلی سراهای محله با توجه به شرایط، ظرفیت و نیازهای هر محله

۴,۶. دستورالعمل چگونگی مشارکت داوطلبانه فردی و گروهی شهروندان اعم از تشکلهای غیردولتی در

سطح محله

۴،۷. دستورالعمل نحوه تأمین مالی و حمایت مالی شهرداری از نظام مشارکت محله‌ای متناسب با اهداف، برنامه‌ها و فعالیت‌های مدیریت شهری در مقیاس محله‌ای.

ماده پنجم) اطلاع‌رسانی و شفافیت اطلاعات

شهرداری تهران موظف است در راستای حفظ حق دسترسی شهروندان به اطلاعات عمومی، ایجاد شفافیت و ترویج آگاهی عمومی در میان شهروندان موارد ذیل را به انجام برساند:

۵،۱. انتشار گزارش پیشرفت برنامه‌های توسعه محله و نحوه هزینه‌کرد بودجه سنواتی هر محله، اعم از اقدامات اجتماعی و فرهنگی، پروژه‌های عمرانی و هرگونه هزینه‌کرد دیگر را حداکثر تا شش ماه پس از اتمام سال مالی در سامانه‌های در دسترس شهروندان.

۵،۲. انتشار عناوین برنامه‌ها، پروژه‌ها و اقدامات محله‌ای مصوب هر محله در سال جاری حداکثر تا اردیبهشت ماه همان سال در سامانه‌های در دسترس شهروندان

۵،۳. انتشار اسناد و مستندات پشتیبان توسعه و برنامه‌ریزی محلات، تراز مالی حساب توسعه محله‌ای، گزارش پیشرفت برنامه‌های توسعه محله و منطقه و سایر اسناد و مدارک مرتبط را بر روی سامانه شفافیت.

ماده ششم) نظارت:

نظارت بر اجرای این نظام‌نامه و دستورالعمل‌های مربوط بر عهده ستاد هماهنگی مشارکت‌های محله‌ای شورای اسلامی شهر تهران می‌باشد.

ماده هفتم) از تاریخ لازم‌الاجرا شدن این مصوبه، مصوبه مجوز تشکیل ستاد ساماندهی مشارکت‌های اجتماعی مناطق بیست و دو گانه شهرداری تهران به شماره ابلاغ ۱۶۰/۷۱۹/۱۸۸۵ به تاریخ ۱۳۸۵/۰۲/۱۰ و مصوبه ساماندهی مشارکت‌های اجتماعی در محلات شهر تهران به شماره ابلاغ ۱۶۰/۱۳۱۷/۱۱۷۸۵ به تاریخ ۱۳۸۸/۰۸/۱۳ ملغی می‌شود.

پیوست

دلایل توجیهی طرح

۱- نگاهی به وضعیت موجود مدیریت محله:

الف) فضاها

مطابق با آخرین داده ها در انتهای سال ۱۳۹۹، سراهای محلات در ۳۴۳ محله از محلات ۳۵۳ گانه شهر تهران فعال هستند. مجموعه مساحت این اماکن ۳۴۲۹۶۸ متر مربع و مشتمل بر ۴۲۱۱ اتاق است. این فضاها توسط مدیران محلات اداره شده و در اختیار خانه ها و سایر امور مربوط به مدیران محلات و شوراییاران قرار دارند. لازم به ذکر است که توزیع این اتاق ها در سراهای محلات مختلف به صورت متوازن نبوده و از یک اتاق در یک سرا تا ۲۸ اتاق در سرائی دیگر را در بر می گیرد. تعداد ۱۵۹ سالن کنفرانس و ۱۴۴ سالن آمفی تئاتر هم در اختیار سراها قرار دارد. به این امکانات باید تعداد زیادی از اماکن ورزشی از جمله زمین های چمن را نیز اضافه کرد.

ب) نیروی انسانی

جمع تعداد پرسنل شاغل در سراها ۳۴۷۱ نفر است که در طرح اولیه تأسیس نهاد مدیریت محله، قرار بوده است که کار در این نهاد به صورت داوطلبانه باشد، از این تعداد ۸۸۰ نفر به صورت تفاهم نامه ای و بدون قرارداد و تعداد ۲۵۸۴ نفر نیز به صورت قراردادی - اعم از کتبی و شفاهی - مشغول به کار هستند. این رقم شامل ۳۳۰ نفر مدیر محله، ۱۳۷۶ نفر مسئولین خانه ها به جز خانه سلامت، ۲۲۲ نفر مسئول خانه سلامت، ۱۶۳ نفر مسئول ثبت نام (یا آموزش)، ۱۵۸ نفر پرسنل نگهدارنده، ۱۷۵ نفر پرسنل خدماتی و ۱۰۳۳ نفر سایر پرسنل سراها هستند. مسئولان خانه های سلامت پرسنل رسمی شهرداری تهران بوده و با این نهاد رابطه قراردادی دارند.

ج) کارکردها و فعالیت ها در شرایط موجود

فعالیت های سرای محله در چند دسته کلاس های آموزش تخصصی، آموزش عمومی، مهد های کودک، ورزش، خدمات سلامت، فعالیت خیریه ای، برنامه های عمومی مناسبی و کارهای شهرداری ناحیه دسته بندی شده است.

کلاس های آموزشی که عمده فعالیت های سرای محله را شکل می دهد و ضمن درآمدزایی، امکان برقراری تعامل میان مردم محله با سرا را میسر می کند و در برخی موارد منجر به ایجاد گروه های دوستی می شود. این کلاس ها بر مبنای دستورالعمل های ستاد مرکزی برگزار می شود و طیف وسیع و متنوعی را در بر می گیرد. ماهیت و نوع برگزاری

کلاس‌های آموزشی در سراهای مختلف تا حدودی بستگی به موقعیت اقتصادی محله و سایر مقتضیات محلی دارد. آموزش‌های عمومی شامل بسته‌های آموزشی ابلاغی از سوی ادارات کل و در راستای تحقق آموزش‌های شهروندی و اجتماعی در حوزه‌های محیط زیست شهری، حمل و نقل و ترافیک، انضباط شهری، ورزش و سلامت عمومی، آسیب‌های اجتماعی، امور زناشویی و تربیت فرزند و مدیریت بحران و ایمنی است. برگزاری مسابقه همراه با جوایز در قالب طرح‌ها و با جشنواره‌های ابلاغی نیز در این راستا قرار می‌گیرد. این کلاس‌ها عمدتاً همکاری با سازمانها و نهادهای مرتبط برگزار می‌شوند اما به باور مدیران محلات استقبال چندانی از آنها نمی‌شود.

مهدهای کودک که خدمات جانبی همچون اردو، جشن، کلاس‌های آموزشی تربیتی برای مادران و فرزندان ارائه می‌دهند، محل درآمدی مناسبی محسوب می‌شوند. برخی زیر نظر مستقیم مدیر محله اداره می‌شوند و برخی طی قراردادهای مشارکتی به فرد دارای صلاحیت و مجوز واگذار می‌شوند. در این صورت مدیریت مهد با نظارت مدیر محله همراه است و نرخ شهریه آن به شکلی توافقی تعیین می‌شود. با این همه هزینه این مهدها کمتر از مهدهای خصوصی است. سراهای محلات بخشی از فضای خود را به سالن‌های ورزشی اختصاص می‌دهند. این ورزش‌ها که با تعرفه مناسبی ارائه می‌شوند، طیف متنوعی از ورزش‌ها مانند کاراته، جودو و ژیمناستیک و ورزش‌های مدرن مانند یوگا، پیلاتس، زومبا و غیره را شامل می‌شوند. نوع ورزش‌های رایج در هر سرا نیز تا حدودی متأثر از وضعیت اقتصادی محله و ذائقه طبقاتی افراد محلی است. در کنار سالن‌های ورزشی، سراهای محلات ذیل طرح‌ها و ابلاغیه‌های سازمان ورزش، فعالیت‌هایی مانند مسابقات ورزشی و استعدادیابی را پیگیری می‌کنند. در برخی سراها نیز با توجه به فضای در دسترس و رویکرد مدیر محله ممکن است کلاس‌های ورزشی در فضای باز به صورت رایگان برگزار شوند. خدمات سلامت، شامل خدماتی چون مشاوره‌های پزشکی، سنجش قند یا فشار خون، مشاوره‌های تغذیه است که به شکلی رایگان یا با حداقل هزینه ارائه می‌شوند. در کنار این خدمات، کلاس یا کارگاه‌های آموزشی و نیز ایستگاه‌های محلی مرتبط با سلامت نیز برگزار می‌شوند که عمدتاً با ارائه کتابچه‌های آشنایی با بیماری‌ها و آگاهی‌های عمومی همراه هستند. این فعالیت‌ها به نحوی غیرمستقیم گاه به تشکیل گروه‌های دوستی و شبکه‌های ارتباطی میان سالمندان منجر می‌شوند.

فعالیت خیریه‌ای؛ سراهای محلات با استفاده از ظرفیت میدانی و دسترسی به شبکه ارتباطی محلی و فرامحلی، اقدام به شناسایی نیازمندان محلی می‌کنند و با شناسایی و جلب اعتماد خیرین محلی و فرامحلی به عنوان واسطه به ارائه خدمات می‌پردازند.

برنامه‌های عمومی مناسبی؛ این برنامه‌ها عمدتاً در مناسبت‌های مختلف توسط ادارات کل و سازمان‌های مرتبط، به شهرداری‌های مناطق ارجاع و مناطق نیز آن‌ها را به شهرداری‌های نواحی به منظور اجرا ارجاع می‌دهند. البته ممکن است مناطق، بدون ابلاغیه‌هایی از بالا برنامه‌هایی را نیز به نواحی ارجاع دهند. از این مرحله به بعد برنامه‌ها یا به شکلی ناحیه‌ای و با مشارکت سراهای مختلف در ناحیه یا به شکلی محله‌ای اجرا می‌شوند. در برنامه‌های ناحیه‌ای ممکن است مساجد، بسیج یا مدارس نیز بسته به نوع تعاملات، گوشه‌ای از کار را بر عهده گیرند. داوطلبان در این برنامه‌ها نقشی اجرایی دارند مانند شیف‌ایستادن در ایستگاه‌های مناسبی، نصب بنر و ریشه، توزیع بروشور، پذیرایی، فیلمبرداری و غیره.

کارهای اجرایی شهرداری‌های نواحی؛ شهرداری ناحیه انجام برخی از وظایف خود در امور اجتماعی را به سرای محله ارجاع می‌دهد. تهیه گزارش، بازدید میدانی، تهیه لیست افراد، شناسایی نقاط پرخطر و غیره از جمله این مواردند. در حوزه تبلیغاتی، عمدتاً از تبلیغات محیطی مانند بروشور و تراکت در کنار پیام رسانه‌ای مجازی برای جذب و ارتباط با مخاطب استفاده می‌شود. چه این که این پیام‌رسان‌ها امکان ارتباط با مخاطبانی از سایر محلات، نواحی و مناطق را فراهم می‌کنند. ارتباط با سایر نهادها همچون مدارس و مساجد نیز به ایجاد شبکه‌ای از مخاطبان می‌انجامد که آنها را به استفاده‌کنندگان از خدمات تبدیل می‌کند.

علاوه بر تبلیغات، مهدهای کودک و کلاس‌های ورزشی نیز زمینه‌آشنایی با سایر کلاس‌ها و فعالیت‌های سرای محله را فراهم و به جذب مخاطب کمک می‌کنند.

۲- مشکلات موجود

الف) چالش‌های سیاست‌گذاری و اجرایی

۱. جهت‌گیری‌ها و فعالیت‌های سراهای محله در عمل بر اهداف و اولویت‌های مدیریت شهری و ارتقاء فرهنگ شهروندی تمرکز ندارد. به ویژه حوزه‌هایی از قبیل مشارکت در بهبود محیط زیست شهری، بهبود فرهنگ حمل و نقل و ترافیک، ارتقاء فرهنگ آپارتمان نشینی، تعلق و همبستگی محله‌ای و چندان مورد توجه قرار نگرفته‌است.
۲. مراجع متعدد (شهرداری مناطق، شهرداری نواحی، هیأت امناء، شورایی و ...) برنامه‌ریزی و نظارت بر عملکرد سراهای محلات را بر عهده دارند و این وضع سبب بروز تناقض و ابهام در رابطه «مدیریت محله» با این مراجع شده است.
۳. قالب‌ها و ساختارهای مشارکتی (از قبیل کانون‌ها و خانه‌ها) در سرای محلات با اصول و مقتضیات فعالیت داوطلبانه و ویژگی‌ها و ظرفیت‌های مشارکت جویان تناسب ندارد.
۴. عدم پیوستگی و فقدان تداوم در اقدامات و فعالیت‌های اجتماعی، فرهنگی و هنری سراهای محلات وجود دارد.
۵. ابلاغ دستورالعمل‌های مشابه و یکسان برای مناطق مختلف تهران بدون در نظر گرفتن اقتضائات محلی سبب ایجاد مشکلات جدی شده‌است.
۶. ساختار سازمانی ستاد راهبری در سطح مناطق ۲۲ گانه ضعیف است.

(ب) چالش‌های حقوقی و قانونی

۱. به دلیل عدم پیش بینی سازوکار قانونی مناسب و قابل اجرا در زمینه پرداخت حق بیمه و سایر حقوق افراد فعال در سراهای محلات، شکایات متعددی با موضوعات حق بیمه و حقوق معوقه علیه سراهای محلات و شهرداری‌های مناطق در مراجع قضایی و سازمان بیمه تأمین اجتماعی مطرح شده‌است. در برخی موارد مبالغ مربوط به حق بیمه و جریمه آن از حساب سراهای محلات برداشته شده‌است در مواردی هم که حساب سراهای محلات خالی بوده، به استناد مواد ۳۷ و ۳۸ قانون تأمین اجتماعی و با توجه به این که ساختمان سراهای محلات عمدتاً در تملک شهرداری است، شهرداری مناطق به عنوان کارفرمای اصلی شناخته شده و این مبالغ از حساب آنها برداشت شده‌است. پیش‌بینی می‌شود این روند با توجه به افزایش شکایات و افزایش محکومیت‌ها تشدید شود.

۲. ساختمان‌های شهرداری در بسیاری از موارد بدون انعقاد هیچگونه قرارداد حقوقی محکم، جهت بهره‌برداری در اختیار مدیران محلات قرار گرفته‌است که در برخی موارد موجبات سوء استفاده شورایاران، اعضای هیأت امناء و مدیران محلات را فراهم آورد. دبیرخانه ستاد راهبری مرکزی، در دوره قبلی مدیریت شهری، اقدام به تهیه توافق‌نامه مشارکت در اجرای فعالیت‌های فرهنگی، اجتماعی، ورزشی و هنری نمود که در زمان واگذاری ساختمان و امکانات سرای محله به مدیران محلات، مابین معاون امور اجتماعی و فرهنگی شهرداری منطقه و مدیر محله منعقد گردیده است که موجبات نگرانی مدیران محلات را فراهم آورده‌است.

۳. جایگاه و شخصیت حقوقی سراهای محلات مشخص نیست و به دلیل فقدان شخصیت حقوقی مستقل و عدم وابستگی به شهرداری تهران، بانک‌ها اقدام به مسدود کردن حساب‌های حقوقی سراهای محلات و ممانعت از صدور دسته چک نموده‌اند. این امر موجب ایجاد حساب‌های شخصی و حقیقی توسط مدیران محلات و وقوع سوءاستفاده و تخلفات مالی در حوزه درآمدهای سراهای محلات شده‌است.

۴. مشخص نبودن سازوکار حقوقی، سبب ایجاد کشمکش بین شهرداری منطقه، ستاد راهبری و ستاد هماهنگی شورایاری‌ها شده‌است و این امر امکان برنامه‌ریزی و نظارت بر سراهای محلات را کاهش داده‌است.

پ) چالش‌های اقتصادی

۱. میزان درآمدها و هزینه‌های سراهای محلات شفاف نیست
۲. بین بحث خودگردانی مالی سراها و نظارت بر شیوه تأمین درآمد و هزینه‌های مالی سراها، تناقض وجود دارد.
۳. عدم وجود ساختار مالی متمرکز و شفاف سبب شده‌است امکان نظارت دقیق بر عملکرد مالی مدیریت محله وجود نداشته باشد و این امر زمینه تخلفات مالی گسترده را در نهاد مدیریت محله (شورایاری‌ها و مدیران محلات) فراهم آورده است.

۳- فرصت‌ها و ظرفیت‌ها

تشکیل نهادهای مدیریت محله و سراهای محلات دستاوردهایی داشته که می‌توان آن را ناشی از هوشمندی مدیران شهری در ایجاد شبکه‌های بومی و محلی دانست. نهاد مدیریت محله همچنین پتانسیل‌های بسیار ارزشمندی دارد که در صورت بهره‌گیری

صحیح، می‌تواند نقش مهمی در ارتقاء شاخص‌های فرهنگی و اجتماعی در محله‌های شهر تهران به خصوص در امر جلب مشارکت داشته‌باشد. برخی از مهمترین دستاوردها و پتانسیل‌های سراهای محلات را می‌توان بدین شرح برشمرد:

۱. ایجاد پایگاه مردمی بدون تشریفات اداری در محله‌های شهر که باعث شده شهروندان فارغ از تشریفات بوروکراتیک بتوانند در مدیریت محله خود دخالت داشته و یا نظرات و پیشنهادات خود را ارائه دهند
۲. امکان ارایه خدمات آموزشی و فرهنگی با هزینه مناسب در نزدیکی محل زندگی شهروندان؛ این امر به خصوص در محله‌هایی که به لحاظ سرانه‌های فرهنگی و اجتماعی وضعیت خوبی ندارند، از اهمیت بیشتری برخوردار است.
۳. ایجاد امکان رقابت دموکراتیک و تمرین اصول حکمرانی مردم سالار در پایین‌ترین سطوح مدیریت شهری .
۴. ایجاد پایگاهی محلی برای ارائه خدمات مناسبی ادارات کل معاونت فرهنگی و اجتماعی شهرداری تهران و افزایش سطح پوشش‌دهی خدمات.
۵. ایجاد امکان برای اجرای پروژه‌های جلب مشارکت محله‌ای پیرامون مسائل عمومی شهری.

این طرح با توجه به شرایط و مشکلات موجود و تکلیف ماده ۶۵ برنامه پنج ساله سوم توسعه شهر تهران (۱۴۰۲-۱۳۹۸) ابلاغی به شماره ۱۶۰/۲۵۲۰/۳۲۰۶۱ مورخ ۱۳۹۷/۱۱/۰۲ مبنی بر محله‌گرایی، تقویت هویت محله ای و بهره‌مندی از مشارکت سازمان‌های مردم نهاد و اجتماع محور، همچنین به تأسی از رویکردهای ششمین دوره شورای اسلامی شهر تهران در راستای مسجدمحوری، حفظ و پاسداری از سرمایه‌های اجتماعی محلات (اعضای انجمن‌های شورایاری در سال‌های گذشته و نخبگان محلی) و چابک‌سازی و کاهش لایحه‌های مدیریتی مشارکت شهروندان در محلات تهیه و تقدیم می‌شود.

بسمه تعالی

هیأت رئیسه محترم شورای اسلامی شهر تهران

سلام علیکم

احتراماً به پیوست طرح « نظام نامه مدیریت محله » با دو فوریت به شرح پیوست تقدیم می شود.
خواهشمند است ضمن اعلام وصول، مقرر فرمایید در دستور کار صحن علنی شورا قرار گیرد.

با احترام

اعضای شورای اسلامی شهر تهران (امضاء کنندگان طرح)					
ردیف	نام و نام خانوادگی	امضاء	ردیف	نام و نام خانوادگی	امضاء
۱	زرگر مدینه پور		۱۴	سید بهادر	
۲	سید لعل علی		۱۵	سوریه کفری	
۳	زهرا حسن اصلان		۱۶	جعفر قریبیانی	
۴	نامر آمانی		۱۷		
۵	سید بابا علی		۱۸		
۶	محمد علی		۱۹		
۷	عارف مامنی		۲۰		
۸	محمد آخوندی		۲۱		
۹	احمد صالحی		شماره و تاریخ ثبت دبیرخانه:		
۱۰	سید محمد آمانی				
۱۱	سید جعفر قریبیانی		دستور اقدام:		
۱۲	فرمان سید				
۱۳	محمد علی				

۱۴۰/۲۶۲۳۳
۱۴۰۰/۱۲/۲۴

دفتر تعویض بجا اقامت
۴۰۰/۱۲/۲۴
چراغ

دفتر تعویض بجا اقامت
۴۰۰/۱۲/۲۴
چراغ

تاریخ: ۱۴۰۱/۰۲/۰۶

شماره: ۱۷۲۹/۱۶۰

پیوست: ۰

بسم الله الرحمن الرحيم

به: سرکار خانم نرگس معدنی، پور عضو محترم شورا و رئیس کمیسیون فرهنگی، اجتماعی - جناب آقای مهدی اقراریان عضو محترم شورا و رئیس کمیسیون نظارت و حقوقی

موضوع: ارجاع طرح نظام نامه مدیریت محله

سلام علیکم؛

به پیوست تصویر طرح « نظام نامه مدیریت محله » را ایفاد می نماید.

طرح مزبور با قید دوفوریت ارائه و به شماره ۱۶۰/۲۶۲۳۳ مورخ ۱۴۰۱/۱۲/۲۴ در دبیرخانه شورای اسلامی شهر تهران ثبت و با توجه به پیشنهاد طراحان مبنی بر بررسی طرح مزبور با قید یک فوریت بررسی یک فوریت آن در پنجاه و چهارمین جلسه علنی شورای اسلامی شهر تهران به تاریخ بیست و چهارم اسفندماه سال ۱۴۰۰ مطرح و پس از استماع نظرات مخالف و موافق، کفایت مذاکرات اعلام و در خصوص یک فوریت آن اخذ رأی انجام شد که با اکثریت آرای موافق (نوزده رأی) اعضای شورای اسلامی شهر تهران (از بیست عضو حاضر در جلسه در زمان رأی گیری) را احراز نمود.

لذا ضمن ارجاع طرح مزبور با قید یک فوریت به آن کمیسیون ها به عنوان کمیسیون مشترک سپاسگزار است وفق مقررات موضوعه و بندهای چهارم و پنجم ماده چهاردهم (۱۴) آیین نامه اجرایی تشکیلات، انتخابات داخلی و امور مالی شوراهای اسلامی شهرها مصوب ۱۳۷۸/۱/۱۱ هیأت وزیران و ماده یازدهم (۱۱) و سیزدهم (۱۳) دستورالعمل نحوه اداره جلسات، رأی گیری و بررسی پیشنهادهای واصل شده به شورا مصوب ۱۳۹۲/۲/۱۹ شورای عالی استانها، گزارش مشترک آن کمیسیون ها مبنی بر تأیید یا رد عین طرح و یا انجام اصلاحات لازم در متن آن را خارج از نوبت رسیدگی و به دفتر هیأت رئیسه و مصوبات شورا ارسال فرمایید تا متعاقباً در دستور کار صحن علنی شورا قرار گیرد. م/۲۱ط/۶

پور عضو محترم شورا
نایب رئیس شورای اسلامی شهر تهران

رونوشت: - جناب آقای دکتر علیرضا زاکانی شهردار محترم تهران جهت استحضار و دستور هماهنگی.

- روسای محترم کمیسیون های شهرسازی و معماری؛ عمران و حمل و نقل؛ سلامت، محیط زیست و خدمات شهری؛ برنامه و بودجه جهت استحضار و ارائه گزارش به کمیسیون مشترک و دفتر هیأت رئیسه و مصوبات.

- رئیس محترم کمیته تنقیح مصوبات شورای اسلامی شهر تهران جهت استحضار.

- رئیس محترم مرکز مطالعات و برنامه ریزی شهرداری تهران جهت استحضار و اعلام نظر کارشناسی به شورای اسلامی شهر تهران و دفتر هیأت رئیسه و مصوبات.

- دفتر هیأت رئیسه و مصوبات جهت پی گیری (۶/ط/۶)

متن پیشنهادی طرح نظامنامه مشارکت محله‌ای شهروندان با مدیریت شهری

مقدمه

در راستای عمل به بندهای ۵، ۶ و ۷ ماده هشتاد قانون تشکیلات و وظایف شوراهای اسلامی کشور و انتخاب شهرداران، الزام مقرر در ماده شصت و پنجم برنامه پنج ساله سوم توسعه شهر تهران (۱۴۰۲-۱۳۹۸) ابلاغی به شماره ۱۶۰/۲۵۲۰/۳۲۰۶۱ مورخ ۱۳۹۷/۱۱/۰۲ و به منظور هماهنگی اقدامات و برنامه های شهرداری تهران در محلات شهر و ایجاد تعامل و هم‌افزایی میان نهادها و سازمان‌های دولتی، عمومی و مردمی ارائه‌کننده خدمات به شهروندان در مقیاس محله‌ای در راه ایجاد زمینه‌های مشارکت محله محور شهروندان، "نظامنامه مشارکت محله‌ای شهروندان در مدیریت شهری" طبق مفاد ذیل به تصویب می‌رسد.

ماده یکم (تعاریف و اختصارات

الف) مدیریت شهری: منظور از مدیریت شهری در این نظامنامه، شورای اسلامی شهر تهران و زیرمجموعه‌های آن و شهرداری تهران اعم از حوزه‌های ستادی و اجرایی، مناطق، موسسات، سازمان‌های وابسته و شرکت‌های تابعه آن است.

ب) شهر تهران: منظور از شهر تهران، محدوده جغرافیایی تهران، ری و تجریش است که در این نظامنامه به اختصار "تهران" نامیده می‌شود.

پ) سازمان‌های مردم نهاد: تشکیلاتی است مردمی که برابر قوانین و مقررات موضوعه تشکیل می‌شوند و شاخصه‌های آن‌ها غیردولتی، غیرسیاسی، غیرانتفاعی، غیرتجاری و مستقل بودن است که با اهداف و وظایف و سازماندهی مشخص که در اساسنامه آن‌ها تعریف شده است، در مراجع ذیربط به ثبت رسیده‌اند و در سطح شهر فعالیت دارند که در این نظام نامه به اختصار "سمن" گفته می‌شود.

ت) سازمان اجتماع محور: ساختاری مردمی، غیردولتی، غیرانتفاعی، غیرسیاسی، غیرتجاری و مستقل است که در چارچوبی معین مبتنی بر کنش‌های داوطلبانه با موضوع مشخص و در سطح یک یا چند محله فعالیت می‌کند که در این نظام نامه به اختصار "سام" نامیده می‌شود.

ث) محله: بخش قابل شناسایی از محدوده‌ای شهری و یا محدوده‌ای ترکیب شده از کاربری‌های تأمین‌کننده نیازهای ساکنان در ساختار شهر است. محله‌های شهری به مفهوم «واحدهای اجتماعی» حقیقی هستند که تا حدی به صورت اتفاقی و ناخودآگاه به وجود آمده‌اند و با گذشت زمان توانسته‌اند شکل و قالب ثابت و پایداری بگیرند و حریم معینی را برای خود تعریف کنند. در این نظام نامه منظور از محله آخرین تقسیم بندی محله ای توسط شهرداری تهران است.

ج) مشارکت: فعالیت‌های داوطلبانه جمعی یا فردی، آزادانه، آگاهانه و اختیاری به منظور ارتقاء کیفیت زندگی در محله در ابعاد مختلف کالبدی، اجتماعی و فرهنگی در رسته‌های مختلف تصمیم‌سازی، برنامه‌ریزی، اجرا و دیده‌بانی شهری است.

چ) مدیریت محله: مجموعه نهادها و عوامل مؤثر و ذریبط فعال در نظام مدیریت محله که مطابق این نظامنامه در راستای ارتقاء مشارکت شهروندان در امور محله با یکدیگر تشریک مساعی دارند.

ح) سرای محله: بنایی است که از سوی شهرداری تهران به منظور ساماندهی، حمایت و توسعه فعالیت‌های مشارکتی محله و ارائه خدمات فرهنگی، اجتماعی در اختیار مدیریت محله قرار گرفته است. همچنین محل برگزاری نشست‌ها و جلسات هیأت امنای مدیریت محله می‌باشد.

خ) مدیر محله: شخصی است که با دارا بودن صلاحیت‌ها و شایستگی‌های تعیین شده مطابق دستورالعمل‌های ابلاغی عهده دار راهبری سیاست‌های ابلاغی شهرداری تهران و اجرای مصوبات هیات امنای محله و برنامه‌های مصوب شهرداری تهران در مقیاس محله باشد.

ماده دوم) راهبردها، سیاست‌ها

۲،۱. راهبردها

الف) ارتقاء مشارکت شهروندان در فرایند بازآفرینی پایدار شهری

ب) بسط برنامه‌ریزی مشارکتی محله محور

پ) ارتقاء عملکرد نهادهای محله‌ای

سیاست‌ها ۲،۲.

الف) افزایش نرخ مشارکت مردم در فعالیت‌های محله با تأکید بر مشارکت شهروندان در

مدیریت شهری

ب) تشویق ساکنان محله به مشارکت در فعالیت‌های فرهنگی و اجتماعی در مقیاس محلی

پ) تقویت مشارکت شهروندان در تصمیم‌سازی، تصمیم‌گیری، پایش و اجرای فعالیت‌ها و

برنامه‌های محله‌ای

ت) ترویج نظام محله محور و رویکرد توسعه از پایین به بالا برای درک نیازها و همراهی

ساکنان و شهروندان

ج) ایفای نقش صحیح شهرداری به عنوان تسهیلگر، حامی، ناظر، هدایت‌کننده و راهبر در

برنامه‌های مشارکت محلی

چ) شکل‌گیری همکاری بین نهادهای در محله

ح) افزایش سهم مشارکت سازمان‌های مردم نهاد و اجتماع محور در محله

ماده سوم) ارکان ستادی (سیاست‌گذاری، برنامه ریزی و نظارت)

۳،۱. ستاد هماهنگی مشارکت‌های محله‌ای شورای اسلامی شهر تهران

۳،۱،۱. با ابطال مصوبه مجوز تشکیل شورای بازنگری، اصلاح و هماهنگی نظامات برنامه‌ریزی و

اجرایی شهرداری تهران به شماره ۱۶۰/۹۲۷/۱۰۹۹۸ مورخ ۱۳۸۶/۰۶/۳، اختیار تعیین چگونگی

تشکیل، شرح وظایف، ترکیب و شیوه مدیریت و مسئولیت دقیق ساماندهی مشارکت اجتماعی در

محلات و نحوه تشکیل کارگروه‌های تخصصی و شیوه تعامل و ارتباط آنها، از شورای بازنگری نظامات

و برنامه‌ریزی و اجرایی شهرداری تهران در حیطه اختیارات شورای اسلامی شهر تهران قرار گرفت. بر این اساس این شورا با تشکیل ستادی تخصصی تحت عنوان «ستاد هماهنگی مشارکت‌های محله ای» با ترکیب و وظایف ذیل، نقش خود را در سیاستگذاری موضوع به انجام می‌رساند. اعضای این ستاد که با تصویب شورا منصوب خواهند شد به شرح ذیل است:

الف: دو (۲) نفر از اعضای کمیسیون فرهنگی، اجتماعی به انتخاب و معرفی کمیسیون مذکور.

ب: پنج (۵) نفر از اعضای شورای اسلامی شهر تهران به انتخاب و معرفی سایر کمیسیون‌های اصلی شامل: معماری و شهرسازی؛ سلامت، محیط زیست و خدمات شهری؛ نظارت و حقوقی؛ برنامه و بودجه؛ عمران و حمل و نقل (از هر کمیسیون یک (۱) نماینده). تبصره ۱: رئیس ستاد با رأی کلیه اعضای ستاد از میان نمایندگان اعضای کمیسیون فرهنگی و اجتماعی عضو این ستاد انتخاب می‌شود.

۳، ۱، ۲. وظایف ستاد به شرح ذیل است:

الف) سیاستگذاری و تعیین جهت گیری‌های مدیریت محلات شهر تهران.
ب) انتخاب ناظران شورای اسلامی شهر تهران در هر یک از محلات شهر تهران.
تبصره ۲: چگونگی انتخاب، وظایف و اختیارات ناظران محله ای که یک سوم ترکیب اعضای هیات امناء در هر محله را به خود اختصاص می‌دهد (حداقل ۵ نفر در هر محله)، مطابق دستورالعملی است که توسط کمیسیون فرهنگی اجتماعی شورای اسلامی شهر تهران تهیه و به تأیید ستاد هماهنگی مشارکت‌های محله ای شورای اسلامی شهر تهران خواهد رسید.
پ) تصویب آیین نامه‌ها، دستورالعمل‌ها و شیوه‌نامه‌های اجرایی مدیریت محله
ت) راهبری و نظارت بر فعالیت ارکان و ساختار مدیریت محله و ارائه گزارش آن به شورای

اسلامی شهر تهران

ث) پیگیری اجرای برنامه‌ها و خط‌مشی‌های ابلاغ شده از سوی شورای شهر در سطح

محلات

ج) انتقال نظرات و طرح‌های مشارکت جویانه پیشنهادی ارکان و دست اندکاران مدیریت

محلات به شورای اسلامی شهر تهران.

چ) تشکیل دبیرخانه، تدوین دستورالعمل شرح وظایف و شیوه فعالیت آن و نحوه تعیین و

فعالیت دبیر.

تبصره ۳: جلسات ستاد حداقل هر سه ماه یک بار و با حضور پنج نفر از اعضا رسمیت داشته

و تصمیمات آن با اکثریت آراء قانونی است.

۳،۲. قرارگاه مشارکت های محله ای

در راستای هم افزایی، همکاری و تشریک مساعی همه نهادهای ذی نفع یا ذی مدخل در

فعالیت های محله‌ای ستادی با هدف راهبری و ساماندهی مشارکتهای اجتماعی در

محلات شهر تهران تشکیل خواهد شد. شهرداری تهران موظف است در راستای اجرای هر

چه بهتر این نظام‌نامه، برنامه‌ریزی و رصد دقیق فعالیت‌های محله ای و تدوین دستورالعمل

ها و شیوه‌نامه‌های اجرایی لازم، ستاد مذکور را با حضور اعضای ذیل تشکیل و با برگزاری

جلسات منظم حداقل هر ماه یک بار به انجام برساند:

الف) شهردار تهران (رئیس)

ب) فرماندار تهران

پ) فرماندار شهر ری

ت) رئیس ستاد هماهنگی مشارکت های محله ای شورای اسلامی شهر تهران

ث) رئیس کمیسیون فرهنگی و اجتماعی شورای اسلامی شهر تهران

ج) رئیس سازمان فرهنگی هنری شهرداری تهران

چ) رئیس سازمان تبلیغات اسلامی استان تهران

ح) رئیس شورای سیاستگذاری ائمه جمعه

خ) نماینده صدا و سیمای جمهوری اسلامی ایران

د) فرمانده بسیج تهران

ذ) فرمانده سپاه سیدالشهداء (ع)

ر) رئیس مرکز رسیدگی به امور مساجد استان تهران

ز) دبیر ستاد هماهنگی کانون های فرهنگی هنری مساجد کشور

ژ) مدیر کل آموزش و پرورش شهر تهران

س) مدیر کل آموزش و پرورش شهرستان های استان تهران

ش) نماینده دانشگاه ها و مراکز آموزش عالی دولتی شهر تهران

ط) نماینده حوزه های علمیه شهر تهران

ظ) نماینده دانشگاه آزاد اسلامی

ع) رئیس مرکز بهداشت استان تهران

غ) مدیر عامل جمعیت هلال احمر استان تهران

ف) معاون امور اجتماعی فرهنگی شهرداری تهران (نایب رئیس)

ق) رئیس سازمان پیشگیری و مدیریت بحران

س) معاون برنامه ریزی، توسعه شهری و امور شورای شهرداری تهران

ک) معاون هماهنگی امور مناطق شهرداری تهران

گ) رئیس دبیرخانه مرکزی راهبری مشارکت های محله ای شهر تهران (دبیر)

تبصره ۴: شرح دقیق وظایف و شیوه فعالیت این ستاد ظرف مدت یک ماه بعد از تصویب نظامنامه توسط شهرداری تهران تهیه و به تأیید ستاد هماهنگی مشارکت های محله ای شورا خواهد رسید.

تبصره ۵: ستاد می تواند از نمایندگان حوزه های اجرایی مرتبط با موضوعات و دستور جلسات خود دعوت بعمل آورد.

۳,۳. دبیرخانه مرکزی راهبری مشارکت های محله ای شهر تهران

این دبیرخانه در حوزه معاونت اجتماعی فرهنگی شهرداری تهران تشکیل و فرایند های اجرایی استقرار و فعالیت نظام مدیریت محلات را راهبری می نماید. وظایف و اختیارات این دبیرخانه توسط شهرداری تهیه و به تأیید ستاد هماهنگی مشارکت های محله ای خواهد رسید.

ماده چهارم) ارکان اجرایی محله ای

۴,۱. هیأت امنای مدیریت محلات

۴,۱,۱. شهرداری تهران مکلف است از طریق تعامل و هماهنگی با ذینفعان و ذی مدخلان محله ای و بدون هر گونه توسعه تشکیلاتی و افزایش نیروی انسانی، نسبت به تشکیل هیأت امنای مدیریت محله در محلات تهران با شرکت افراد ذیل اقدام نماید:

الف) نمایندگان پایگاه های بسیج محله با معرفی ناحیه سپاه منطقه (۲ نفر).

ب) نماینده نخبگان محله با معرفی دبیرخانه مرکزی راهبری مشارکت های محله ای شهر

تهران (۱ نفر).

پ) نمایندگان ائمه جماعات مساجد محله با معرفی ستاد امور مساجد (۲ نفر).

ت) نماینده سمن‌های فعال محله با معرفی ستاد توان‌افزایی و حمایت از سمن‌های شورای اسلامی شهر تهران (۱ نفر).

ث) نماینده گروه‌های جهادی و خیریه‌های محله‌ای و سام‌ها با معرفی دبیرخانه مرکزی راهبری مشارکت‌های محله‌ای شهر تهران (۱ نفر).

ج) نماینده هیأت مذهبی و قرآنی با معرفی سازمان تبلیغات اسلامی منطقه (۱ نفر).

چ) نماینده حوزه‌های علمیه فعال در سطح محله (۱ نفر)

ح) نماینده کلانتری‌های سطح محله (۱ نفر)

خ) نماینده مدارس محله با معرفی اداره آموزش و پرورش منطقه (۱ نفر).

د) نماینده مجموعه‌های ورزشی محله با معرفی شهرداری منطقه (۱ نماینده).

ذ) نماینده مجموعه‌های فرهنگی و هنری سطح منطقه با معرفی سازمان فرهنگی هنری شهرداری تهران (۱ نفر).

ط) نماینده شهرداری منطقه به شرط سکونت داشتن در محله (۱ نفر).

ظ) مدیر محله به پیشنهاد شهرداری منطقه و تأیید هیأت امنای مدیریت محله (۱ نفر).

ع) ناظران شورای اسلامی شهر تهران با معرفی ستاد هماهنگی مشارکت‌های محله‌ای

تبصره ۶: یک سوم از ترکیب امنای هر محله متشکل از ناظران شورای اسلامی شهر تهران می‌باشد که چگونگی انتخاب آنها مطابق دستورالعملی است که توسط کمیسیون فرهنگی و اجتماعی تهیه و به تأیید ستاد هماهنگی مشارکت‌های محله‌ای خواهد رسید.

تبصره ۷: حداقل اعضای اصلی برای رسمیت یافتن جلسات هیأت امناء محله ۷ نفر می‌باشد.

تبصره ۸: ترکیب اعضای اصلی هیأت امناء بر اساس ظرفیت‌ها و ویژگی‌های محلات حداقل

۱۵ و حداکثر ۲۱ نفر می‌باشد.

تبصره ۹: تعریف، شرایط و چگونگی مشارکت هر یک از اعضا، وظایف و اختیارات و نحوه تشکیل هیأت امناء محله مطابق دستورالعملی خواهد بود که توسط شهرداری تهران تهیه و به تأیید ستاد هماهنگی مشارکتهای محلهای شورای اسلامی شهر تهران خواهد رسید.

۴،۲. مدیر محله

مدیر محله به عنوان رکن اجرایی در ساختار نظام مشارکت محلهای با نظارت هیأت امناء و با بهره‌گیری از منابع و سرمایه‌های محلهای از جمله اماکن، منابع و امکانات شهرداری تهران در محله و از طریق همکاری و هماهنگی کامل با شهرداری به طور خاص و سایر سازمان ها و نهادهای محلهای به طور عام، مدیریت فعالیت های مشارکتی و خدمات رسانی به شهروندان را در قالب ضوابط و مقررات مربوط برعهده دارد.

تبصره ۱۰: مدیر محله با معرفی و پیشنهاد شهرداری منطقه و صدور حکم توسط هیأت امناء انتخاب خواهد شد.

تبصره ۱۱: مدیر محله هیچگونه رابطه استخدامی با شهرداری تهران نخواهد داشت.

تبصره ۱۲: چگونگی انتخاب، وظایف و اختیارات مدیر محله مطابق دستورالعملی خواهد بود که از سوی شهرداری تهران تهیه و به تأیید ستاد هماهنگی مشارکتهای محلهای شورای اسلامی شهر تهران خواهد رسید.

۴،۳. بازرسی:

شهردار ناحیه مسؤولیت نظارت و بازرسی را بر عهده دارد. وظایف و حدود اختیارات بازرسی به شرح ذیل است:

۱. بررسی اسناد و مدارک مالی، تهیه و ارائه گزارش های نظارتی و تراز مالی براساس قوانین، مقررات و دستورالعمل های مربوطه
۲. ارائه گزارش تخلفات و انحرافات احتمالی مدیریت محله به هیأت امناء

۳. بررسی تطبیق عملکردی و سیاستی براساس اهداف یک ساله محله و دستورالعمل های

ابلاغی

۴.۴.۱. امین اموال

به منظور حفظ و نگهداری اموال و سرمایه های مدیریت شهری در هر محله فردی به عنوان امین اموال از سوی شهرداری منطقه در سرای محله مستقر می شود. این فرد زیر نظر **شهرداری منطقه** فعالیت خواهد داشت و در امور اجرایی مدیریت محله دخالتی نخواهد داشت.

ماده پنجم) حمایت

محلاتی که بر اساس این مصوبه و دستورالعمل ها و روش های اجرایی مربوط به آن، موفق به استقرار و فعالیت نظام فعال مدیریت محله شده، همچنین نهادهای عمومی مشارکت پذیر از قبیل مساجد و مدارس فعال در نظام مدیریت محله از حمایت های ویژه مدیریت شهری برخوردار خواهند شد.

تبصره ۱۲: دستورالعمل حمایت های مدیریت شهری از محلات سرآمد و نهادهای مشارکت پذیر در نظام مدیریت محله ای توسط شهرداری تهران تهیه و به تأیید ستاد هماهنگی مشارکت های محله ای شورای اسلامی شهر تهران خواهد رسید.

ماده ششم) دستورالعمل ها و اسناد تکمیلی

شهرداری تهران موظف است **اساسنامه مدیریت محله** و دستورالعمل های مربوط به این مصوبه و دیگر دستورالعمل ها و روش های اجرایی مورد نیاز را حداکثر ظرف مدت سه ماه از تاریخ ابلاغ این نظام نامه تهیه و به تأیید ستاد هماهنگی مشارکت های محله ای شورای اسلامی شهر تهران برساند.

ماده هفتم) اطلاع رسانی و شفافیت اطلاعات

شهرداری تهران موظف است در راستای حفظ حق دسترسی شهروندان به اطلاعات عمومی، ایجاد شفافیت و ترویج آگاهی عمومی در میان شهروندان موارد ذیل را به انجام برساند:

۷،۱. انتشار گزارش پیشرفت برنامه‌های توسعه محله و نحوه هزینه کرد بودجه سنواتی هر محله، حداکثر تا شش ماه پس از اتمام سال مالی در سامانه‌های در دسترس شهروندان.

۷،۲. انتشار عناوین برنامه‌ها، پروژه‌ها و اقدامات محله‌ای مصوب هر محله در سال حداکثر تا اردیبهشت ماه همان سال در سامانه‌های در دسترس شهروندان

۷،۳. انتشار اسناد و مستندات پشتیبان توسعه و برنامه‌ریزی محلات، تراز مالی حساب توسعه محله‌ای، گزارش پیشرفت برنامه‌های توسعه محله و سایر اسناد و مدارک مرتبط را بر روی سامانه شفافیت.

ماده هشتم) نظارت:

۸،۱. نظارت بر اجرای این نظام‌نامه و دستورالعمل‌های مربوط، بر عهده ستاد هماهنگی مشارکت‌های محله ای شورای اسلامی شهر تهران می‌باشد.

۸،۲. نظارت تخصصی بر عملکرد و رسیدگی به تخلفات و شکایات وارده در دبیرخانه مرکزی راهبری مشارکت‌های محله ای شهر تهران انجام می‌شود.

تبصره ۱۳: چگونگی نظارت و رسیدگی به تخلفات در دستورالعمل مربوط تعیین می‌شود.

ماده نهم) سایر:

از تاریخ لازم‌الاجرا شدن این مصوبه، مصوبه مجوز تشکیل ستاد ساماندهی مشارکت‌های اجتماعی مناطق بیست و دو گانه شهرداری تهران به شماره ابلاغ ۱۶۰/۷۱۹/۱۸۸۵ به تاریخ ۱۳۸۵/۰۲/۱۰ و مصوبه ساماندهی مشارکت‌های اجتماعی در محلات شهر تهران به شماره ابلاغ ۱۶۰/۱۳۱۷/۱۱۷۸۵ به تاریخ ۱۳۸۸/۰۸/۱۳ ملغی می‌شود.